

W centrum uwagi. Wiedza o społeczeństwie. Zakres podstawowy
Treści nauczania WOS –u dla semestru drugiego I klasy LO po szkole
podstawowej

Lp.	TEMAT	Zagadnienia
1.	Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej	<ul style="list-style-type: none"> • Znaczenie <i>Konstytucji RP</i> w polskim systemie prawa. • rola preambuły i analiza jej treści. • Rodzaje źródeł powszechnie obowiązującego prawa w Polsce i ich hierarchia. • Znaczenie zasad ustrojowych zawartych w <i>Konstytucji RP</i>.
2.	Formy demokracji bezpośredniej	<ul style="list-style-type: none"> • Formy demokracji bezpośredniej we współczesnych państwach demokratycznych, w tym w Polsce: • rodzaje referendów w Polsce: ogólnokrajowe i lokalne, • podstawowe zasady prawne organizacji referendum w Polsce • znaczenie form demokracji bezpośredniej dla funkcjonowania społeczeństwa obywatelskiego, • konsultacje publiczne.
3	Formy demokracji pośredniej. Wybory	<ul style="list-style-type: none"> • Formy demokracji pośredniej w Polsce. Wybory: <ul style="list-style-type: none"> – do Sejmu RP i Senatu RP, – Prezydenta RP, – do Parlamentu Europejskiego, – organów samorządu terytorialnego. • Podstawowe zasady wyborcze. Wybory: <ul style="list-style-type: none"> – powszechne, – bezpośrednie, – równe, – proporcjonalne/większościowe, – głosowanie tajne. • Czynne i bierne prawo wyborcze w Polsce. • Ordynacja proporcjonalna i większościowa– wskazanie zalet i wad tych systemów wyborczych.
4.	Sejm i Senat RP. Struktura, skład i organizacja.	<ul style="list-style-type: none"> • Rola Sejmu RP i Senatu RP. <ul style="list-style-type: none"> – struktura obu izb parlamentu – sposoby podejmowania decyzji (kworum; rodzaje większości). • Status posłów i senatorów: <ul style="list-style-type: none"> – mandat wolny, – immunitet formalny i materialny.

5	Funkcje władzy ustawodawczej RP	<ul style="list-style-type: none"> • Funkcje parlamentu • Praca Sejmu RP i Senatu RP: • Kompetencje Zgromadzenia Narodowego.
6.	Prezydent RP	<ul style="list-style-type: none"> • Ustrojowa rola Prezydenta RP. • Zasady wyboru Prezydenta RP, w tym znaczenie zasady wyborów powszechnych dla pozycji ustrojowej głowy państwa. • Kompetencje Prezydenta RP:
7.	Rada Ministrów RP	<ul style="list-style-type: none"> • Ustrojowa rola Rady Ministrów (zasada podziału i równowagi władz). • Procedura powoływania Rady Ministrów (rola Sejmu RP i Prezydenta RP). <p>– wotum zaufania.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Procedura odwoływania Rady Ministrów: (rola Sejmu i Prezydenta RP) • Ustrojowa rola prezesa Rady Ministrów. • Podstawowe działy administracji rządowej: kompetencje i przykłady wykonywanych działań. • Powoływanie wojewodów oraz ich rola i zadania.
8.	Władza sądownicza w RP – sądy.	<ul style="list-style-type: none"> • Ustrojowa rola sądów (zasada podziału i równowagi władz). • Konstytucyjna zasada niezależności sądów i niezawisłości sędziów. • Struktura i zadania sądownictwa powszechnego (dwuinstancyjność postępowania). • Rola i zadania Sądu Najwyższego. • Struktura i zadania sądownictwa administracyjnego.
9.	Władza sądownicza w RP - trybunały	<ul style="list-style-type: none"> • Ustrojowa rola Trybunałów • Konstytucyjna rola Trybunału Stanu i Trybunału Konstytucyjnego: <p>– kompetencje obu Trybunałów,</p> <p>– znaczenie tych instytucji dla funkcjonowania państwa prawa.</p>
10.	Organy kontroli państwowej, ochrony prawa.	<ul style="list-style-type: none"> • Konstytucyjna rola Najwyższej Izby Kontroli. • Zadania Najwyższej Izby Kontroli i przykłady podejmowanych przez nią działań (znaczenie instytucji dla funkcjonowania państwa prawa). • Rola i zadania organów ścigania w Polsce: <ul style="list-style-type: none"> – prokuratura, – Instytut Pamięci Narodowej • Zadania Rzecznika Praw Obywatelskich i przykłady podejmowanych przez niego działań.

11	Samorząd terytorialny. Struktura, cechy i zadania	<ul style="list-style-type: none"> • Struktura samorządu terytorialnego w Polsce (gmina, powiat, województwo). • Podstawowe zadania jednostek samorządu terytorialnego. • Źródła finansowania zadań wykonywanych przez jednostki samorządu terytorialnego.
12.	Organy samorządu terytorialnego	<ul style="list-style-type: none"> • Organy stanowiące i wykonawcze samorządu terytorialnego na poziomie gminy, miasta na prawach powiatu, powiatu i województwa: <ul style="list-style-type: none"> – sposób powoływania (zasady wyborów samorządowych), – kompetencje, • Organy stanowiące i wykonawcze samorządu terytorialnego na poziomie gminy, miasta na prawach powiatu, powiatu i województwa: <ul style="list-style-type: none"> – sposób powoływania (zasady wyborów samorządowych), – kompetencje, • Wpływ obywateli na władze gminy: <ul style="list-style-type: none"> – budżet obywatelski, – obywatelska inicjatywa uchwałodawcza.